

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ КАДРІВ

Інна Гриценок,

старший науковий співробітник лабораторії професійної кар'єри

Інституту професійно-технічної освіти НАПН України

кандидат педагогічних наук, доцент

Відповідно до Національної доктрини розвитку освіти України у XXI ст. основною метою державної політики в галузі освіти є створення умов для розвитку особистості та творчої самореалізації кожного громадянина України, для виховання покоління людей, здатних ефективно працювати й навчатися протягом життя, орієнтуватися в безперервному потоці інформації. Економічні перетворення в суспільстві впливають на характер зайнятості населення. Самозайнятість, сімейний бізнес, приватне підприємництво стають важливим джерелом створення нових робочих місць. На ринку праці спостерігається розмивання межі між роботою за наймом та підприємницькою діяльністю. Усе це вимагає певних змін щодо стратегії та практики підготовки робітничих кадрів у системі професійної освіти. Професійна (професійно-технічна) освіта покликана суттєво впливати на модернізацію суспільства, формування нової культури, основними цінностями якої є самостійна діяльність і підприємливість.

За сучасних умов економіки України ринок праці потребує фахівців, котрі, крім професійних знань і навичок, здатні проявляти ініціативу, приймати самостійно рішення, володіють підприємницькими рисами характеру. Нині багато хто з викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти (далі ЗП(ПТ)О) прагне віднайти, яким має бути професійне навчання в умовах зміни організаційних структур, поширення недержавних підприємницьких форм господарювання. Традиційні методи, форми навчання та виховання не забезпечують належний кінцевий результат. Тому викладачі ЗП(ПТ)О запроваджують у свою професійну діяльність нові інноваційні методи та форми, які б максимально сприяли підготовці кваліфікованих кадрів відповідного рівня, прищеплювали учнівській молоді риси підприємця.

Проектна діяльність є одним з методів навчання, який спрямований на формування і розвиток самостійних наукових дослідницьких умінь, що сприяє розвитку творчих здібностей і логічного мислення, котре об'єднує знання, отримані під час навчально-виховного процесу, формує всі необхідні життєві компетенції. На Раді Європи були визначені такі життєві компетенції, як основні в XXI столітті: полікультурні, мовленнєві, інформаційні, політичні та соціальні. Самостійне здобування знань, систематизація їх, можливість орієнтуватися в інформаційному просторі, бачити проблему і приймати рішення відбувається саме через метод проекту.

Нова інноваційна педагогічна технологія реалізується за допомогою формування проектних команд, які вирішують під час навчання практичні завдання в форматі повного життєвого циклу реального проекту. Під час роботи в реальному проекті, завдяки комунікації та психологічного обміну між учасниками команд визначається гармонійний набір професійних (підприємницьких) компетентностей, які необхідні для розробки і реалізації комплексних проектів, потенційно визначають можливість створення ринків майбутнього. Такий підхід передбачає базову сутність проектної роботи в організації навчально-виховного процесу. Під час навчання учнівська молодь працює в командах над розробкою реальних проектів, які спрямовані на виконання вимог замовника–партнера або інвестора. Методологію проектної роботи визначає керівник проекту (у нашому випадку старший науковий працівник Інституту професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України (далі ІПТО НАПН України), педагогічний працівник ЗП(ПТ)О, супроводжують роботу менеджери проектного навчання, експерти та куратори проектної діяльності – психологи (діагности) Центру розвитку професійної кар'єри та бізнесу. Учасники проекту здійснюють підведення підсумків періоду реалізації проекту і презентацію напрацювань для отримання професійної оцінки роботи команди. Результати оцінки слугують матеріалом для коригування траєкторії успішної кар'єри, формування професійного портфоліо кожного учасника проекту і команди в цілому. Для кожного учасника команди

розробляється індивідуальна освітня траєкторія з урахуванням насичення навчального плану предметами (дисциплінами) і модулями, необхідними для вирішення завдань в проєкті. Унікальним є те, що учнівська молодь отримує навички командної роботи при реалізації реального проєкту повного життєвого циклу, тобто самі для себе формують ринок праці, а соціальний партнер отримує можливість не тільки вирішити конкретну практичну задачу, а й змоделювати вимоги до компетентнісного наповнення своїх майбутніх працівників.

Так для розкриття теоретико-методологічних та практичних засад формування і функціонування інноваційного підприємництва в умовах ринкової трансформації економіки України науковими співробітниками ІІТО НАПН України було розроблено програму навчального курсу «Основи інноваційного підприємництва» для учнівської молоді ЗП(ПТ)О. За допомогою якої майбутні кваліфіковані кадри будуть досліджувати сутність інновацій та інноваційного підприємництва, його спонукальні мотиви і стимули. У ній передбачається вивчення організаційно-економічних форм інноваційного підприємства, ринкових й інституціональних механізмів його регулювання і управління. Обсяг дисципліни – 20 навчальних годин [1].

Мета програми навчального курсу – сформувати в учнівської молоді систему знань з теорії інноваційного процесу, концепції інноваційного розвитку, загальної характеристики інновацій; ключових чинників здійснення інновацій, створення і розвитку інноваційної компанії, вибору інноваційної стратегії. Учні отримають уявлення про різні аспекти діяльності підприємця від моменту виникнення інноваційної ідеї до виходу з бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Основи інноваційного підприємства: програма навчальної дисципліни для закладів професійної (професійно-технічної освіти) / Алексеева С. В. та ін.; за ред. Закатнов Д. О. *Професійна освіта*. 2019. №2 (83). С. 33-35.